

*ДО 100-РІЧЧЯ НАВС: ПРАДИЦІЇ ТА СУЧАСНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ
НАУКОВИХ ШКІЛ НАВС У РЕАЛІЗАЦІЇ ПРИНЦИПІВ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ
ТА ПОРЯДКУ*

1. Абрамович С. Д. Мовленнєва комунікація: підруч. [для студ. вищ. навч. закл.] / С. Д. Абрамович, М. Ю. Чікарьова. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 472 с.
2. Василюк А. В. Професійно-педагогічна підготовка вчителів у Польщі (1989 – 1997 рр.): Автореф. дис. канд. пед. наук. / А. В. Василюк – К., 1998. – 21 с.
3. Гез Н. И. Формирование коммуникативной компетенции как объект зарубежных методических исследований / Н. И. Гез // Иностранные языки в школе. – 1985. – № 2. – С. 17-24.

РОГОВЕНКО Марія Михайлівна
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри філософії права та юридичної
логіки Національної академії внутрішніх справ

***ПЕДАГОГІЧНИЙ АРТИСТИЗМ ЯК НЕВІД'ЄМНИЙ КОМПОНЕНТ
ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ВИКЛАДАЧА ЗАКЛАДУ
ВИЩОЇ ОСВІТИ***

Вимоги, які висуває сьогодення перед викладачем закладу вищої освіти стосуються не тільки професійної компетентності, але і людських якостей педагога. Сучасний викладач, поєднуючи в собі моральну та інтелектуальну культуру, має бути, перш за все, духовним наставником. Обрані ним методи, засоби та прийоми викладання повинні гармонійно поєднуватись з умінням володіти власною емоційно-вольовою сферою – здійснювати саморегуляцію за будь-якої ситуації, бути чутливим до іншої людини, життєрадісним, внутрішньо зібраним, вміти вести за собою, керувати своїм тоном спілкування, поглядом, мімікою, рухами. Саме в цьому і проявляється педагогічний артистизм викладача, що є невід'ємним компонентом педагогічної майстерності.

Проблемі педагогічного артистизму присвячували свої роботи О.С.Булатова, І.А.Зязюн, В.А.Кан-Калік, В.І.Загвязинський та ін. Аналіз літературних джерел свідчить, що до складових педагогічного артистизму можна віднести: по-перше, здібність викладача до перевтілення, вміння «зіграти роль», багатство жестів та інтонацій, оволодіння мистецтвом розповіді, відчуття внутрішньої свободи та ін.; по-друге, здатність відбирати найбільш естетично яскраву смислову інформацію, володіти технікою постановки запитань, відшукувати способи «занурення» в тему, вміти вибудовувати свою поведінку відповідно до педагогічних задач; по-третє, здібність до педагогічної творчості [1].

О.С.Булатова зазначає, що педагогічний артистизм має дві сторони – внутрішню і зовнішню. Внутрішній артистизм – це культура педагога, безпосередність і свобода, емоційність, гра уяви, образний шлях постановки і

вирішення проблем, асоціативне бачення. Зовнішній артистизм – це ігрова подача, «техніка» гри, особливі форми свого відношення до матеріалу [1].

Отже, педагогічний артистизм є складним поєднанням духовних і фізичних якостей педагога, надзвичайним явищем, властивим для всіх складових педагогічного процесу, та засвідчує високий рівень викладача у професійній діяльності. Використання в освітньому процесі закладу вищої освіти вищезазначених складових педагогічного артистизму сприятиме встановленню довірливих стосунків між викладачем і студентами, створенню атмосфери співробітництва та співтворчості.

Слід підкреслити, що особливе місце в педагогічному артистизмі посідає мовленнєвий артистизм. Мовленнєвий артистизм – це яскравий прояв у мові особистості педагога, вміння творити в мові, викликаючи у здобувачів емоційно-чуттєвий відгук.

І.А.Зязюн, Л.В.Крамущенко, І.В.Кривонос стверджують, що доцільність застосування мовленнєвого артистизму полягає саме в тому, щоб сформувати у здобувачів вищої освіти емоційно-ціннісне ставлення до знань [3]. Виходячи з вищезазначеного, завдання артистичного педагога – вплинути емоційно на студентів, викликати в них роздуми і переживання, відповідно до поставленої мети. К.С.Станіславський писав: «Як це прекрасно, якщо людина може опанувати своїм тілом, своєю мовою! Тоді можна просто повести очима, і дві тисячі чоловік поведуть очима разом з вашими очима, ви задумаетесь – і вони задумаются разом з вами!»[4].

Особливу роль у формуванні емоційно-ціннісного ставлення здобувачів вищої освіти до знань відіграє педагогічна розповідь, яку викладач може застосувати на будь-якому етапі аудиторного заняття, зокрема з таких дисциплін гуманітарного циклу як філософія, етика, педагогіка та психологія вищої школи, методика викладання та педагогічна майстерність. Саме під час педагогічної розповіді завдяки повідомленню яскравих фактів, образності, ґрунтовності доказів, викладач може вплинути на аудиторію емоційно, спонукати здобувачів вищої освіти до занурення в тему. Емоційна спільність педагога і студента – вкрай важливе і необхідне завдання. Саме за таких умов з'являється можливість включати студентів у живий процес творчого освоєння знань та викликати емоції, пов'язані з потребою до отримання знань.

В якості прикладу наведемо фрагмент семінарського заняття з філософії на тему «Філософська антропологія», на якому викладач за допомогою педагогічної розповіді може розглянути питання духовних вимірів людини: сенсу життя, свободи, щастя: «...Людина повинна розвиватися в усіх напрямках, прагнути до вершини людського «Я», повинна бути піддана усіляким випробуванням на міцність... СENS життя – ідеалізована модель, яка піддана випробуванням, повинна бути гнучкою; що вона трансформується для того, щоб жодної елементарної складової часточки не випало. І

*ДО 100-РІЧЧЯ НАВС: ПРАДИЦІЇ ТА СУЧАСНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ
НАУКОВИХ ШКІЛ НАВС У РЕАЛІЗАЦІЇ ПРИНЦИПІВ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ
ТА ПОРЯДКУ*

нескінченно при всіх цих якостях, людина йде нагору до широкого щастя, пізнанню істини, пізнанню себе і спорудженню свого «Я» [2].

Енергетика мови викладача, яскравість, виразність та переконливість спонукають студентів до моральних роздумів та формування особливої позиції щодо визначальних цінностей життя людини, а також до висновку про те, що людина створює програму життя, будує його та здійснює постійний вибір з існуючих можливостей, які є базовим аспектом людського буття.

Таким чином, педагогічний артистизм – це надзвичайне явище, за допомогою якого викладач може здійснити емоційний вплив на студентів, викликати певні переживання, без яких ускладнюється глибинне сприйняття життя і його розуміння. Завдяки мовленнєвому артистизму, викладач зможе розв'язувати специфічні завдання, що виникають у педагогічній діяльності.

Список використаних джерел:

1. Булатова О.С. Педагогический артистизм: Учеб. Пособие для студ. высш. пед. учеб. заведений. – М.: Издательский центр «Академия», 2001. – 240 с.
2. Губар О.М. Філософія: інтерактивний курс лекцій: Навч. посібник. – К.: Цент учбової літератури, 2007 – 416 с.
3. Педагогічна майстерність: Підручник / І.А.Зязюн, Л.В.Крамущенко, І.Ф.Кривонос та ін.; За ред. І.А.Зязюна. – К.: Вища шк., 1997. – 349 с.
4. Станіславський К.С. Собрание починений. – М. : Искусство, 1989. т. 2. Работа актера над собой. Часть 1 : Работа над собой в творческом процессе переживания: Дневник ученика / Ред и авт. вступ. ст. А.М. Смелянский – 511с.

Стужук Катерина Віталіївна
студент 1-го курсу магістратури ННІ №1 НАВС
Науковий керівник: Роговенко М.М.
кандидат педагогічних наук, доцент, доцент
кафедри філософії права та юридичної логіки
Національної академії внутрішніх справ

***ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ
У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ***

Сучасні радикальні зміни, що відбуваються в соціально-економічному житті суспільства, висувають нові вимоги до професійної підготовки майбутніх професіоналів, здатних інтегрувати теоретичні знання і практичні навички в цілісній системі. Виходячи з вищезазначеного, основні зусилля педагогічної науки мають бути спрямовані на розроблення, вдосконалення та впровадження нових педагогічних технологій навчання і виховання.